

Katarzyna Sadowa
(Uniwersytet Wrocławski)

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI „INTERNATIONAL RELATIONS AND HUMAN RIGHTS”, TALLINN 11–13 MARCA 2016 R.

ABSTRACT

REPORT FROM THE CONFERENCE “INTERNATIONAL RELATIONS AND HUMAN RIGHTS”, MARCH 11–13, 2016, TALLINN

In the paper Author recounts scientific conference – International Relations and Human Rights, which took place in Tallinn in March 2016. Author not only summarizes the event, but also shows aims and functioning of the Nordic Summer University – an organization which initiated the conference.

KEYWORDS: report, conference, Tallinn, Nordic Summer University, human rights, migration

SŁOWA KLUCZOWE: sprawozdanie, konferencja, Tallinn, Nordic Summer University, prawa człowieka, migracje

W dniach 11–13 marca w stolicy Estonii, Tallinnie, odbyła się międzynarodowa konferencja o temacie przewodnim Human Rights and Migration. Poprzez czynny udział, Pracownię Badań Praw Orientalnych¹ oraz Międzywydziałowe Studenckie Koło Kultur Bliskiego i Dalekiego Wschodu reprezentowały w ramach wydarzenia mgr Aleksandra Spychalska oraz mgr Katarzyna Sadowa. Konferencja godna jest uwagi przede

¹ Szerzej zob. *The Centre of Oriental Law Research (COLR)*, <http://prawaorientu.prawo.uni.wroc.pl/eng/> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

wszystkim ze względu na jej specyfikę – było to bowiem jedno z cyklicznych spotkań odbywających się dwa razy do roku (jako winter session i summer session) w ramach prężnie działającej organizacji the Nordic Summer Univeristy² (NSU), zrzeszającej naukowców głównie z krajów bałtyckich. Celem przybliżenia inicjatywy warto najpierw przedstawić choćby po krótko historię oraz założenia działalności NSU.

NSU jest funkcjonującą od ponad 65 lat niezależną instytucją naukową, której działalność finansowana jest ze środków Nordyckiej Rady Ministrów (Nordic Council of Ministers). W jej ramach organizowane są spotkania naukowe z zakresu nauk społecznych i humanistycznych, w których udział biorą naukowcy z całego świata, w tym także doktoranci. Na strukturę organizacji składa się 8 stałych tematycznych *study circles*, do których należą:

1. Transformations in welfare in the Nordic countries;
2. Appearances of the political;
3. Crisis and Crisis Scenarios: Normativity, Possibilities and Dilemma;
4. Psychoanalysis in Our Time;
5. International relations and human rights;
6. Appropriating science and technology for societal change;
7. Practicing Communities: Transformative societal strategies of artistic research;
8. Comparative Futurologies oraz dodatkowe *study circle X* – Feminist philosophy: Ethics.

Każde ze *study circle* funkcjonuje przez 3 lata, co oznacza, że jego członkowie spotykają się sześciokrotnie – 3 razy w ramach winter session trwającej przez trzy dni oraz 3 razy w ramach tygodniowej summer session. Następnie *study circle* zastępowane jest przez nowe bądź zmianie ulega jego tematyka przewodnia. Głównym celem inicjatywy jest stworzenie interdyscyplinarnego forum, w ramach którego uczestnicy nawiązują współpracę, co w efekcie przyczyniać się ma do rozwoju nowych przedsięwzięć naukowych. Realizacji celu sprzyja regularny i długotrwały wymiar każdego z obszarów współdziałania. Atutem organizacji jest jej otwarty wymiar: każdy z uczestników bowiem (niezależnie od stażu członkostwa w organizacji) ma możliwość złożenia propozycji stworzenia nowego *study circle*. Z kolei same tematy przewodnie kolejnych spotkań wybierane są spośród propozycji członków po zatwierdzeniu ich przez

2 Szerzej zob. Nordic Summer University, <http://nordic.university/> [dostęp: 8 sierpnia 2016].

Radę Naczelną. Taki sposób funkcjonowania organizacji umożliwia jej ciągły i dynamiczny rozwój, zwłaszcza iż na każdą sesję aplikować mogą nie tylko stali członkowie danego *study circle*, ale równie mile widziani są nowi uczestnicy, co istotne – nie tylko z państw bałtyckich. Dodatkowym plusem jest fakt, że wszystkie spotkania odbywają się każdorazowo w innym miejscu – co do zasady w miastach państw bałtyckich.

Konferencja w Tallinnie – sesja zimowa, była trzecim spotkaniem *study circle* numer 5, a więc International Relations and Human Rights. Wystąpienia uczestników skupiały się wokół aktualnego oraz niezwykle istotnego aspektu, a mianowicie praw człowieka i migracji. Myśl przewodnia spotkania odnosiła się bezpośrednio do kryzysu migracyjnego którego jesteśmy świadkami, odpowiadając tym samym potrzebie poruszenia tej bezsprzecznie naglącej kwestii. W sesji w Tallinnie obradowało łącznie 20 osób. Kameralny charakter wydarzenia uznać należy za jego atut, gdyż zagwarantował niezwykle pozytywną, a zarazem profesjonalną atmosferę, dzięki czemu sprzyjał owocnej dyskusji na najwyższym poziomie. Konferencja zainaugurowana została w piątkowe popołudnie 11 marca niezwykle interesującą prelekcją Profesora Jean Pierre Clero³ z University of Ruen, poświęconą zagadnieniu *May Bentham's critic of Human Rights be applied to a contemporary expression of them?* oraz wystąpieniem Profesora Asger Sorensen⁴ na temat *Kant's Toward Perpetual Peace*. Oba wykłady wywołały żywą i długą dyskusję, kontynuowaną jeszcze podczas przerwy kawowej. W ramach kolejnej sesji, także przybierającej wymiar filozoficznej, jako pierwszy zaprezentował się Profesor Adam Diderichsen⁵ podejmując kwestię *Ius Praedicandi and Cosmopolitanism as an Imperial Strategy*. Następnie problem *The contemporary significance of Kant's cosmopolitan rights and its importance for a cosmopolitan constitution* przedstawił Profesor Claudio Coradetti⁶. Podsumowaniem

3 Profesor filozofii na Uniwersytecie w Rouen, specjalizuje się w myśli Dawida Hume'a. Por. Jean-Pierre Cléro, <http://www.philomag.com/jean-pierre-clero> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

4 Profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Aarhus, filozof. Szerzej zob. Asger Sørensen, <http://pure.au.dk/portal/en/aso@dpu.dk> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

5 Profesor nadzwyczajny Danish National Police College. Szerzej zob. Adam Diderichsen, [http://vbn.aau.dk/en/persons/adam-diderichsen\(81975c22-b50d-48a0-964c-fd35311a03cc\).html](http://vbn.aau.dk/en/persons/adam-diderichsen(81975c22-b50d-48a0-964c-fd35311a03cc).html) [dostęp: 9 sierpnia 2016].

6 Profesor filozofii politycznej, szerzej zob. Claudio Corradetti, <http://www.jus.uio.no/pluricourts/english/blog/claudio-corradetti/> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

prelekcji była owocna dyskusja, natomiast zwieńczeniem pierwszego dnia obrad uroczysta kolacja, podczas której kontynuowano dywagacje naukowe.

Drugi dzień konferencji był dużo bardziej intensywny, jako że obejmował aż 11 prelekcji. Inauguracją był wykład keynote speaker'a, Profesora Uniwersytetu Sorbona, Yves Charles Zarka⁷, który poruszył z filozoficznego punktu widzenia, trudną a zarazem niezwykle istotną kwestię rozumienia pojęć: obcokrajowiec, migrant, uchodźca w odniesieniu do koncepcji kosmopolityzmu oraz z uwzględnieniem aspektu polityczności. Wykład przykuł uwagę wszystkich uczestników. Po prelekcji wywiązała się (momentami burzliwa) dyskusja, zdominowana intensywną wymianą poglądów pomiędzy samym prelegentem, prof. Zarką, a profesorem Clero. W kolejnym panelu wystąpił specjalista w zakresie polityki bliskowschodniej i problematyki terroryzmu Lars Erslev Andersen⁸, który podjął kwestię *Migration, Security, and the Mediterranean Sea: European Security Discourse between the end of the Cold War and 9/11. A Historical Note to the current situation*. Wraz z nim w panelu zaprezentowała się Emnet Berhanu Gebre. Doktorantka Uniwersytetu w Tuluzie podała analizie problem przeciwstawiania praw człowieka terroryzmowi. Po przerwie jako pierwszy wystąpił Drago Župarić-Iljić z zagadnieniem *Public opinion on actual refugees and migrants flows in the light of recent events*. Wraz z nim w panelu zaprezentowała się reprezentantka Pracowni Badań Praw Orientalnych, doktorantka Uniwersytetu Wrocławskiego – Katarzyna Sadowa, naświetlając problematykę ryzyka wzrostu przemocy motywowanej honorem w Europie na skutek współczesnych trendów migracyjnych. Po kolejnej owocnej dyskusji uczestnicy udali się na wspólny lunch, gdzie kontynuowali konwersacje.

Kolejna sesja poświęcona została działalności Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. *The ECHR Scrutiny Over Immigration Policies* był tematem przewodnim wystąpienia Profesora Maxim'a Timofeev. Następnie Athanasia Petropoulou, prawnik Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przedstawiła tendencje orzecznicze Trybunału w kontekście

7 Filozof, Profesor paryskiego Uniwersytetu Sorbona, specjalizuje się w filozofii politycznej. Szerzej zob. Yves-Charles Zarka, <https://philepoleng.wordpress.com/yves-charles-zarka/> [dostęp 10 sierpnia 2016].

8 Szerzej zob. Maxim Timofeev, <https://legal.ceu.edu/people/maxim-timofeev> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

kosmopolityzmu na przykładzie wybranych orzeczeń dotyczących m.in. aktualnej problematyki wprowadzania w krajach europejskich zakazu zakrywania twarzy. Po żywiołowej dyskusji i kolejnej przerwie kawowej wystąpiła Iryna Ivankiv⁹, koordynator projektu OSCE na Ukrainie, która przedstawiła analizy dotyczące problematyki możliwości otrzymania wizy ukraińskiej. W tym samym panelu prelegentką była także doktorantka Uniwersytetu Nanterre, Camille de Vulpillieres, która skupiła się na kwestii *Travellers, refugees, visa-applicants: the Rule of law in the light of hospitality*. Drugi dzień obrad zamknęły wystąpienia Profesor Olgi Breskaya¹⁰ (jednej z koordynatorek wydarzenia) oraz doktorantki Uniwersytetu Primorska – Barbary Gornik. Profesor Breskaya przedstawiła wyniki badań w ramach realizowanego przez nią projektu *The attitudes of Belarusian youth towards the right of refugees*, z kolei B. Gornik skupiła się na kwestii Słoweńskiej, a tematem przewodnim jej wystąpienia było: *Migration, Human Rights and Nationalism: Implications Revealed through Slovenian Public Opinion*. Zwieńczeniem sobotnich obrad była uroczysta kolacja podczas której uczestnicy konferencji zacieśniali nowe znajomości w klimatycznej włoskiej restauracji znajdującej się w uroczym centrum Tallinna.

Niedziela była dniem zamykającym wydarzenie, podczas którego wystąpił pięciu prelegentów oraz dodatkowo – grupa studentów. Obrady rozpoczęło niezwykle interesujące przemówienie Profesora japońskiego Uniwersytetu w Meiji, Patricka Hein’a zatytułowane *Riding with the devils: Chinese and Russian human rights voting behavior in the UN Security Council and the Geneva Human Rights Council*. Następnie swoją pracę zaprezentowała grupa studentów European Humanities University: Anna Sergeichik, Georgia Baryshnikov, Cheslyk Kseniya. Wystąpienie *Whose responsibility to protect “environmental” refugees?* było debiutem w ich naukowej karierze, przez co towarzyszyło mu sporo stresu, jednak pomimo tego prelekcja spotkała się z bardzo pozytywnym odbiorem uczestników konferencji. W kolejnym panelu jako pierwszy wystąpił Enver Ethemer¹¹ podejmując aspekt: *Human Rights and Gender in European Union: A Socio Legal Perspective of Constitutionalisation of European Union*. Następnie zaprezentowała

⁹ Zob. Iryna Ivankiv, https://www.researchgate.net/profile/Iryna_Ivankiv [dostęp: 9 sierpnia 2016].

¹⁰ Profesor European Humanities University, zob. Olga Breskaya, <http://ehu-lt.academia.edu/OlgaBreskaya/Following> [dostęp: 10 sierpnia 2016].

¹¹ Profesor prawa, więcej zob. Oleg Bresky, https://www.researchgate.net/profile/Oleg_Bresky [dostęp: 10 sierpnia 2016].

się druga z reprezentantek Uniwersytetu Wrocławskiego i Pracowni Badań Praw Orientalnych – Aleksandra Spychalska, która przedstawiła niektóre tezy swojej rozprawy doktorskiej poświęconej ludobójstwu i myśli polskiego specjalisty Rafała Lemkina. Tematem wystąpienia było *The obligation to prevent the crime of genocide: utopia or attainable plan?*. Obie prelekcje w ramach sekcji cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Ostatni dzień obrad a zarazem całą konferencję zamknęły wystąpienia dwóch koordynatorów *circle study* numer 5 – Oleg Bresky oraz Mogensa Chroma Jacobsen. Pierwszy z nich, Profesor European Humanities University przedstawił zagadnienie *Multy-level citizenship in the internal and external policy in the Eastern Europe*, natomiast M. Jacobsen poddał analizie kwestię *Citizenship, Open Borders and Human Rights*. Zwieńczeniem obrad była długa dyskusja oraz podziękowania ze strony organizatorów. Następnie wszyscy udali się na wspólny lunch pożegnalny.

Nie ulega wątpliwości, iż *winter session* w Tallinnie była wydarzeniem niezwykle efektywnym. Obrady odbyły się w niesamowicie przyjaznej i równocześnie profesjonalnej atmosferze. Udział w konferencji zaowocował nawiązaniem nowych znajomości i współpracy. Za szczególnie owocny mogą go niewątpliwie uznać reprezentantki Uniwersytetu Wrocławskiego, które nie tylko zawarły nowe, wartościowe relacje ze specjalistami z ośrodków zagranicznych, ale także zostały zaproszone do dalszej współpracy z samym NSU, w tym między innymi do wzięcia udziału w kolejnej sesji letniej w Finlandii. Wydarzenie należy więc z pewnością ocenić pozytywnie.

Bibliografia

- Adam Diderichsen, [http://vbn.aau.dk/en/persons/adam-diderichsen\(81975-c22-b50d-48a0-964c-fd35311a03cc\).html](http://vbn.aau.dk/en/persons/adam-diderichsen(81975-c22-b50d-48a0-964c-fd35311a03cc).html) [dostęp: 9 sierpnia 2016].
- Asger Sørensen, <http://pure.au.dk/portal/en/aso@dpu.dk> [dostęp: 9 sierpnia 2016].
- Claudio Corradetti, <http://www.jus.uio.no/pluricourts/english/blog/claudio-corradetti/> [dostęp: 9 sierpnia 2016].
- Iryna Ivankiv, https://www.researchgate.net/profile/Iryna_Ivankiv [dostęp: 9 sierpnia 2016].
- Jean-Pierre Cléro, <http://www.philomag.com/jean-pierre-clero> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

Maxim Timofeev, <https://legal.ceu.edu/people/maxim-timofeev> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

Nordic Summer University, <http://nordic.university/> [dostęp: 8 sierpnia 2016].

Oleg Bresky, https://www.researchgate.net/profile/Oleg_Bresky [dostęp: 10 sierpnia 2016].

Olga Breskaya, <http://ehu-lt.academia.edu/OlgaBreskaya/Following> [dostęp: 10 sierpnia 2016].

The Centre of Oriental Law Research (COLR), <http://prawaorientu.prawo.uni.wroc.pl/eng/> [dostęp: 9 sierpnia 2016].

Yves-Charles Zarka, <https://philepoleng.wordpress.com/yves-charles-zarka/> [dostęp 10 sierpnia 2016].